

Kỹ thuật nuôi thương phẩm sá sùng trong ao đất

Trước tình trạng sá sùng ngoài tự nhiên đang dần cạn kiệt do khai thác quá mức, các nhà khoa học đã nghiên cứu và phát triển mô hình nuôi sá sùng trong ao đất. Quy trình được áp dụng để nuôi sá sùng thương phẩm ở những nơi có các điều kiện môi trường đáy, môi trường nước phù hợp tại khu vực ven biển.

Hình 1: Sá sùng

1. Lựa chọn ao nuôi thương phẩm

- Vị trí: Ao nằm ở vùng trung triều hoặc hạ triều dọc bờ biển. Ao nằm xa các nguồn nước ngọt đổ xuống, xa các nguồn gây ô nhiễm như nước thải công nghiệp, nông nghiệp, nước thải dân sinh. Tránh những nơi có sóng to, để hạn chế việc duy tu bảo dưỡng ao;...

- Diện tích: khoảng 500-2.000m²; Độ sâu: tối thiểu 1,2m;

- Chất đáy: đáy cát bùn (70-80% cát, 20-30% bùn tính theo khối lượng), hoặc cát pha ít vỏ động vật thân mềm và bùn (70-80% cát và vỏ động vật thân mềm, 20-30% bùn tính theo khối lượng), đáy xốp, bước qua có dấu chân, tránh các ao cát quá mịn, đáy cứng, đáy bị nhiễm phèn. Độ sâu tối thiểu của lớp cát bùn 25cm.

2. Cải tạo ao trước khi thả giống

- Tháo/bơm cạn ao và phơi khô để dọn sạch các chất bẩn, rong đáy.

- Cày xới đáy ao để tạo độ tơi xốp cho đất, tiếp tục phơi đáy.

- Sau khoảng 2 ngày, tiến hành bón phân hữu cơ (phân bò khô ủ với 5% vôi trong thời gian một tuần) với số lượng 100 kg/1000m² ao để cung cấp mùn bã hữu cơ

làm thức ăn cho sá sùng, đồng thời phân hữu cơ cung cấp dinh dưỡng kích thích các loài vi tảo phát triển làm thức ăn cho sá sùng.

- Ao nuôi có pH nước dưới 7,5 nên bón khoảng 50 kg vôi bột/1.000m² đáy ao để vừa sát trùng, vừa góp phần phân giải các chất khí độc trong đáy, ổn định pH trong ao.

- Ao được cấp nước qua lưới lọc để loại bớt các sinh vật gây hại. Mức nước cấp vào ao khoảng 50-80 cm nhằm kích thích vi tảo phát triển nhanh làm thức ăn cho sá sùng, ổn định môi trường ao trước khi thả giống và hạn chế sự phát triển của rong đáy. Sau khi tảo đã phát triển tốt, tăng mức nước lên 70-90cm.

3. Lựa chọn, vận chuyển và thả giống

*** Lựa chọn con giống**

Con giống đạt chiều dài tối thiểu 1cm, đồng đều về kích thước, hồng nhạt, không bị trầy xước, khỏe mạnh, vận động liên tục khi thả vào trong chậu nước biển sạch.

*** Vận chuyển giống**

- Sá sùng giống khi thu hoạch từ trong trại sản xuất được giữ trong các thùng xốp có lót lớp cát bùn ẩm dày khoảng 10-15cm, hoặc trong các khay nhựa có lót một lớp cát bùn ẩm, sau đó đặt các khay vào thùng xốp, cũng có thể giữ ẩm cho sá sùng bằng cát bùn ẩm và để trong rổ có lót lớp lưới mềm. Mỗi khay nhựa tối đa vận chuyển được 1.000 con giống, mỗi rổ hoặc thùng xốp vận chuyển tối đa 3.000 con giống.

Hình 2: Giống sá sùng được vận chuyển đến địa điểm thả tại xã Tri Hải

*** Thả giống**

- Mật độ thả giống từ 50 - 70 con/ m². Thả giống vào lúc trời mát, từ 6 - 8h sáng hoặc 17 - 18h là tốt nhất, không thả giống lúc trời mưa. Cần phân bố giống đều trong ao, tránh phân bố tập trung một chỗ vì có thể làm ảnh hưởng đến quá trình bắt mồi và phát triển của Sá sùng.

Hình 3: Giồng sá sùng được thả tại ao nuôi ở xã Tri Hải

4. Quản lý và chăm sóc

*** Cho ăn**

- Cho Sá sùng ăn 2 -3 ngày/1 lần vào 8 giờ sáng, mỗi lần cho ăn khoảng 5% khối lượng sá sùng trong ao. Thức ăn cho sá sùng nuôi thương phẩm là cá tạp xay nhuyễn trộn với cám gạo, bột ngô, bột đậu nành (mỗi loại khoảng 25% tính theo khối lượng) được hấp chín, lượng thức ăn chưa sử dụng được bảo quản bằng tủ lạnh.

- Định kỳ 1 tháng/lần, bón phân hữu cơ ($30 \text{ kg}/1000 \text{ m}^2$) để cung cấp thêm chất dinh dưỡng cho sá sùng và kích thích sự phát triển của các loài vi tảo biển, đây cũng chính là các loại thức ăn rất tốt cho sá sùng, đồng thời, vi tảo biển góp phần làm ổn định môi trường ao nuôi, giảm nguy cơ ô nhiễm.

*** Chăm sóc**

- Bờ ao được kiểm tra thường xuyên, bắt cua/còng, lắp hàng để đảm bảo bờ ao được an toàn, vệ sinh bờ ao để góp phần làm môi trường ao nuôi được trong sạch. Dùng lưới bắt các loài cá dữ như cá chêm, cá trác, cá măng.

- Định kỳ 2 lần/tháng, thay 50% nước để duy trì môi trường sống thuận lợi cho sá sùng. Chọn ngày trời nắng, triều cường để thay nước nhằm đảm bảo chất lượng nước tốt, tránh rủi ro cho sá sùng; không thay nước vào những ngày mưa hoặc mù trời. Nước được cấp vào ao qua lưới lọc có mắt lưới $2a = 0,5 \text{ mm}$ để hạn chế cá tạp, rác.

- Cần thay nước nếu mưa trong thời gian dài để duy trì độ mặn ao thích hợp. Vào những ngày quá nóng, nhiệt độ nước có thể vượt quá 29°C , cần đảm bảo mực

nước ao nuôi khoảng 90cm, nếu có thể nên thay nước mới cho ao, trường hợp cần thiết dùng lưới lan để che bớt ánh nắng để duy trì nhiệt độ thích hợp.

- Hàng ngày quan sát đáy ao, vớt bỏ rong đáy, vì nếu rong đáy phát triển nhiều sẽ làm sá sùng thiếu ô-xy vào ban đêm, hơn nữa sá sùng có thể bị kẹt trong một số loài rong đáy (đặc biệt là rong mền) dẫn tới chết. Những nguyên nhân này có thể làm sá sùng sinh trưởng chậm, tỷ lệ sống thấp.

5. Thu hoạch

- Sau 6 tháng nuôi, sá sùng có thể đạt kích thước thương phẩm từ 10-12cm (7-11 g/con). Trước khi thu hoạch, tiến hành tháo cạn nước trong ao. Việc thu hoạch sá sùng nên được tiến hành vào buổi sáng sớm để tránh làm ảnh hưởng đến Sá sùng.

- Dùng xẻng xắn sâu xuống đáy khoảng từ 25 - 35cm, lật lên, dùng tay để thu sá sùng. Tránh xắn quá gần hang, dễ gây tổn thương sá sùng. Sá sùng bị thương sẽ bị chảy dịch ra ngoài và chết sau đó. Cần loại bỏ hết những con chết và bị thương ra ngoài để tránh gây ảnh hưởng đến những con khỏe mạnh.

- Sá sùng được giữ trong các thùng xốp. Sá sùng thương phẩm không có nhu cầu cao về ô-xy nên chỉ cần duy trì độ ẩm và thoáng cho thùng xốp là đủ./.

Nguồn: Trung tâm KN Quốc gia